

Signalementen

Nancy Snow & Philip M. Taylor (red.)

Routledge Handbook of Public Diplomacy.

New York/Londen: Routledge, 2008; xx + 382 blz.; \$ 52,95

ISBN 978-0-415-95302-3

In dit lijvige, uit 29 hoofdstukken bestaande handboek wordt een overzicht gegeven van de vele facetten en gebruikte middelen van de moderne 'public diplomacy' als component van de buitenlandse politiek van 'state and non-state actors'. Als onderdeel van de (oficiële) diplomatie kreeg de 'public diplomacy', die probeert kracht bij te zetten aan het eigen standpunt door zich tot 'een' algemeen of specifiek publiek te wenden, grotere aandacht na de aanslag op de Twin Towers. Het handboek draagt materiaal aan over hetgeen 'public diplo-

macy' inhoudt en waar het wel of niet verschilt van propaganda. Het analyseert de trends in de publieke opinie, de culturele aspecten en de sociale invloeden die er een rol bij spelen, de onderwerpen die aan bod komen en de 'tactics, advertising and marketing' die erbij gebruikt worden. De redactieleden beseffen dat hun overzicht van de stand van zaken van de publieke diplomatie de overheersing weerspiegelt van de dominantie van Amerikaans en Brits onderzoek op dit gebied, 'but we have made great effort to include international research and compara-

tive perspectives of other countries'. Het handboek is bedoeld voor een breed publiek, zowel voor staatsinstellingen als vertegenwoordigers van niet-gouvernementele instellingen die 'public diplomacy' bedrijven. Dit verklaart, aldus de redacteurs, waarom er ook hoofdstukken zijn van de hand van personen uit de praktijk die advies hebben gegeven aan of gewerkt hebben bij militaire organisaties, departementen van buitenlandse zaken, niet-gouvernementele organisaties e.d. (*F.v.d.B.*)

James R. Holmes, Andrew C. Winner & Toshi Yoshihara (red.)

Indian Naval Strategy in the Twenty-first Century.

Londen/New York: Routledge, 2009; 232 blz.; £ 75,=

ISBN 978-0-415-45420-9

In zijn voorwoord noemt redacteur Holmes deze publicatie 'de eerste academische studie' van de zich ontwikkelende maritieme strategie van India. Op het moment dat Europa begon aan zijn ontdekkingsreizen, die een eeuwenlange westerse overheersing van de zee inluidden, vermeden Aziatische landen het gebruik van de zee. Thans is er echter sprake van een hernieuwde maritieme belangstelling van de kant van de opkomende Aziatische mogendheden. China en India besteden een deel van hun nieuwe welvaart aan de bouw van 'powerful navies and coast gards' en ontwikkelen maritieme strategieën. Zoals vroeger het

Britse rijk, zijn het nu de Verenigde Staten die naar wegen zoeken hoe deze 'rising seapowers' tegemoet te treden, 'while preserving its maritime primacy'. Deze studie tracht erachter te komen wat de opvattingen van India zijn over het gebruik van de zee, welke maritieme strategieën er in de maak zijn en hoe India zijn 'naval forces' denkt aan te wenden. Dit geschiedt tegen de achtergrond van India's geschiedenis, filosofische tradities en cultuur, omdat volgens de auteurs een maritieme strijdkracht daar mede de uitdrukking van is. Ze beseffen dat het onmogelijk is de toekomst te voorspellen en dat men voorzichtig moet zijn met het

gebruik van historische analogieën. Zeker is echter dat India voldoende in huis heeft voor het ontwikkelen van een maritieme strategie. In de twaalf hoofdstukken die de studie telt, treft men niet alleen algemene beschouwingen aan over de ontwikkeling van een maritieme doctrine en strategie, maar zijn er specifieke hoofdstukken gewijd aan de conventionele en de nucleaire vermogens. Ook komt de vraag aan de orde of er mogelijkheden van samenwerking zijn tussen India en de Verenigde Staten. In de hoofdstukken over China en de invloed van de diverse regionale actoren komt naar voren dat veel zal afhangen van het beleid

van China: 'China represents the crucial determinant of maritime security affairs in the Asia-Pacific region' (blz. 126). Een van de voorzichtige conclusies is dat de Indiërs nog steeds hun inspiratie putten

uit figuren als Gandhi en Nehru. Tradities van geweldloosheid en verdediging spelen nog steeds een rol. 'A strictly defensive model of the Monroe Doctrine conforms to this logic.' (blz. 176) Zeker is dat India een

zeevarende natie zal worden waar men rekening mee moet houden. Het is alleen maar de vraag hoe en wanneer dit zal gebeuren. (F.v.d.B.)

Hassan Abbas

Pakistan's Troubled Frontier.

Washington DC: The Jamestown Foundation, 2009; 283 blz.; \$ 24,95

ISBN 978-0-9816905-2-0

Deze bundel analyseert in meer dan 40 artikelen geschiedenis, achtergronden, ontwikkelingen, alsmede de huidige stand van zaken van het Pakistaanse gebied dat grenst aan Afghanistan. De artikelen zijn van de hand van journalisten, wetenschapslieden en degenen die zich anderszijds, theoretisch dan wel praktisch, met Pakistan en het terrorisme in dit grensgebied bezighouden. Aan de eigenlijke bundel gaat een 16 pagina's lange chronologie van de belangrijkste gebeurtenissen vooraf. Die vangt aan in de periode 1893-1901, waarin een scheidslijn tussen Brits-Indië en Afghanistan werd vastgesteld (de *Durand Line*), de eerste opstandige bewegingen van de Pashtun-stammen in de 'tribal belt' tegen het Britse bewind plaatste en de Britten de zg. North West Frontier

Province (NWFP) creëerden. De chronologie eindigt op 16 februari 2009, toen de *Chief Minister* van de NWFP een wet ondertekende die inhield dat 'sharia's law' in het Swat-district zou worden toegepast – een wet die bedoeld was de daar actieve Taliban te bewegen een permanente wapenstilstand aan te gaan. De daaropvolgende artikelen handelen over geschiedenis en politiek van de Pashtun-stammen in de Federal Administered Tribal Areas en de NWFP. Het gaat daarbij onder meer over de opkomst van de Pakistaanse Taliban, de opstand van een Taliban-groep in Swat en het optreden in deze context van het Pakistaanse grenscorps en het leger, alsmede de moeilijkheden waarmee de NAVO door al deze ontwikkelingen in Afghanistan wordt geconfronteerd. In een van de

delen waarin de artikelen in de bundel zijn gerangschikt, getiteld 'Security Issues in the NWFP', komt in een artikel de vraag aan de orde of dit gebied niet bezig is weg te glijden van de controle van de Pakistaanse overheid. In dit deel treft men tevens een artikel aan over de 'Pakistan Connection to the United Kingdom's Jihad Network'. Het meest opvallende – aldus redacteur Abbas – dat in de artikelen naar voren komt, is de complexiteit van de huidige situatie. Er is sprake van een samenklontering ('coalescence') van allerlei militante (gewelddadige) groepen, elk met hun eigen sektarische, regionale en politieke agenda's, en elk van hen met het vermogen zich te verspreiden en te groeien. Een van de belangrijkste redenen waarom Pakistan en de Verenigde Staten niet in staat zijn geweest het terrorisme in de desbetreffende gebieden effectief en gecoördineerd aan te pakken, is volgens Abbas (thans verbonden aan Harvard University's Kennedy School of Government) hun onvermogen de dreiging die daarvan uitgaat helder te definiëren. De bundel ontbeert helaas een lijst van de talloze acroniemen waarvan men zich bedient. (F.v.d.B.)

Deze rubriek staat onder redactie van dr Fenna van den Burg. Bijdragen aan deze aflevering werden verzorgd door Sico van der Meer (S.v.d.M.), verbonden aan het *Clingendael Security and Conflict Programme* (CSCP); Ali Molenaar (A.C.M.), hoofd van het bibliotheek- en documentatiecentrum (Bidoc) van Instituut Clingendael; Marjolein Paantjens (M.P.), werkzaam bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die is gepromoveerd op een vergelijkende studie over genderverhoudingen in Nederland en België; en door Fenna van den Burg (F.v.d.B.). De aanwinstenlijst van de bibliotheek van Instituut Clingendael wordt maandelijks gepubliceerd op de Clingendael-website: www.clingendael.nl/resources/library/acquisitions

Quansheng Zhao & Guoli Liu

Managing the China Challenge. Global perspectives.

*Londen/New York: Routledge, 2009; xiv + 260 blz.; £ 80,=
ISBN 978-0-203-89013-4*

In deze bundel van twaalf artikelen wordt de aard van de uitdaging waar 'rising China' de wereld mee opzadelt, nader geanalyseerd. China-deskundigen verbonden aan universiteiten in de Verenigde Staten, Groot-Britannië, Taiwan en China werkten eraan mee. 'The book approaches the subject from a variety of angles, including realist, offensive realist, institutionalist, power transition, interdependence, and constructivist perspectives.' Onderwerpen als de Amerikaanse reacties op de Chinese uitdaging, Japans 'shifting strategy' tegenover het opkomende China, de betrekkingen

van China met Europa, Rusland en India, alsmede de gevolgen voor de Verenigde Staten en de rest van de wereld van een mogelijk 'unipolair China', komen daarbij aan bod. De artikelen zijn in drie delen ondergebracht. In deel 1 treft men enkele algemene theoretische en historische bespiegelingen aan over de opkomst van China; het bevat o.a. een artikel over de opkomst van China als handelspartner. In het tweede deel, 'Perspectives from around the globe', komen de reacties van de Verenigde Staten, Japan en de Europese Unie aan bod, alsmede China's strategisch partnerschap met Rusland en India.

Ook treft men in dit deel artikelen aan over de Zuidoost-Aziatische perspectieven met betrekking tot de Chinese uitdagingen en over het groeiend belang van Latijns-Amerika voor China. In het derde deel, 'Managing the challenge', komt de vraag aan de orde waar de confrontatie tussen de Verenigde Staten en China, de twee enige supermogendheden van de 21ste eeuw – 'one existing and one rising' – toe zal leiden. Loopt dit onvermijdelijk uit op een conflict of zal de kracht van de interdependentie tussen beide mogendheden zich doen gevoelen? En hoe kan die interdependentie worden bevorderd? (F.v.d.B.)

Jan Oosthoek

De waanzin in en om Iran.

*Vught: Uitgeverij Het Zuiden, 2009 (tweede, geactualiseerde druk); 399 blz.; 22,50 euro
ISBN 978-90-7656-474-6*

Dit boek heeft als doel uit te leggen wat er sinds 1978 (één jaar vóór de islamitische revolutie van Khomeini) allemaal gebeurd is in en om Iran. Qua informatiedichtheid lijkt het kloekke werk op het eerste gezicht aan deze doelstelling te voldoen: de lezer krijgt maar liefst 399 pagina's internationaal-politieke analyses over de ontwikkelingen in Iran voorgeschoteld. Dat de auteur daarbij vrijwel niet aan bronvermelding doet, mag nog worden beargumenteerd met het feit dat het boek waarschijnlijk als populair-wetenschappelijk werk is bedoeld. Wie echter het lijstje met geraadpleegde bronnen bekijkt, krijgt meer twijfels: deze bronnen zijn vaak wel erg algemeen en verouderd (bijvoorbeeld de Atlas van de Wereldgeschiedenis uit 1978). Een enkele keer komt de auteur midden in de tekst plotseling met een lijstje extra bronnen, vooral

(verouderde) Nederlandse kranten-artikelen en websites als 'Planet International' (het lijkt erop dat de auteur hier de nieuwspagina van Planet Internet bedoelt). Helemaal merkwaardig zijn sommige in de ik-vorm geschreven passages, die vaak gaan over telefoongesprekken die de auteur blijkbaar regelmatig voert met diverse ambassades in Den Haag. Zo beweert de auteur dat de minister van buitenlandse zaken van de Sovjetunie eens op de hoogte is gebracht van een twee uur durend telefoongesprek tussen auteur en de Sovjetambassade in Den Haag, daarbij suggererend dat dit telefoongesprek heeft bijgedragen aan een 'vredesovereenkomst' tussen de Sovjetunie en Iran (blz. 296). Dat de auteur niet altijd even objectief is en nogal pro-Iraanse standpunten inneemt, zou hem wellicht ook niet aangerekend mogen worden, ware

het niet dat de bewijsvoering voor zijn beweringen herhaaldelijk gaten vertoont. Ten slotte moet gezegd worden dat de schrijfstijl van het boek enigszins housterig en van de hak op de tak is. Al met al lijkt deze publicatie meer op een goed bedoeld, maar wel erg dik middelbare-schoolwerkstuk dan op een boek dat de in Iran geïnteresseerde lezer verder kan helpen. (S.v.d.M.)

I.F. Dekker & P.A. Nollkaemper (red.):

Netherlands Yearbook of International Law, volume 38, 2007.

The Hague: T.M.C. Asser Press, 2007: x + 578 blz.; £ 93,=

ISBN 13: 978-90-67042680

I.F. Dekker & P.A. Nollkaemper (red.):

Netherlands Yearbook of International Law, volume 39, 2008.

The Hague: T.M.C. Asser Press, 2008: x + 527 blz.; £ 93,=

ISBN 13: 978-90-67043014

Het *Netherlands Yearbook of International Law* wordt gepubliceerd sinds 1970. Er bestond behoefte aan de publicatie van de nationale praktijk van internationaal recht. Een gedeelte van het jaarboek bestaat uit vaste onderdelen: Nederlandse staatspraktijk, verdragen en andere internationale overeenkomsten waarbij Nederland partij is; gemeentelijke wetgeving betreffende internationaal publiekrecht; Nederlandse besluitvorming inzake internationaal publiekrecht; en een uitgebreide literatuurlijst, waarbij de veelal Nederlandse titels in het Engels worden vertaald. Ook worden elk jaar ongeveer vier artikelen gepubliceerd, waarbij de (internationale) schrijvers

niet geremd worden in regio. In 2007 publiceert *Cedric Ryngeert* een artikel over mensenrechtenschendingen. *Mary E. Footer* schrijft over de verandering van de Wereldhandelsorganisatie WTO: voortkomend uit de General Agreement on Trade and Tariffs (GATT, 1947) en in 1995 een zelfstandige internationale economische organisatie geworden. *Andreas Paulus* en *Mindia Vashakmadze* nemen het gebruik van strijdkrachten in de strijd tegen het terrorisme onder de loep. *Case studies* in hun artikel zijn Duitsland, de Verenigde Staten en Rusland. *Patricia Jiminez Kwast*, ten slotte, schrijft over het verbod op maritieme massavernietigingswapens.

Het *jaarboek van 2008* telt eveneens vier artikelen. *Fabian Amtenbrink* schrijft over de Europese rechtsorde, terwijl *Ruth L. Odekiji* een minder bekende gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties, namelijk de World Intellectual Property Organization (WIPO) behandelt. Hierbij komen ook en in het bijzonder de betrekkingen met de WTO ter sprake. *Jan Vanhamme* schrijft over de bijdrage van de Europese Unie aan het internationaal recht en *Alexander Orakhelashvili* analyseert de relatie tussen internationaal recht en geopolitiek. (A.C.M.)

Dylan van Eijkeren:

Het beste land ter wereld. Een Nederlander reist door België.

Amsterdam: De Geus, 2008; 285 blz.; 16,90 euro

ISBN: 978-90-445-1009-6

De zomer is de perfecte tijd voor het lezen van een reisboek. Een reisverslag van een Nederlander in België is dan misschien niet het eerste waar men aan denkt. België staat immers niet direct bekend als een tropische bestemming vol avontuur. Toch weet Dylan van Eijkeren (1967) zijn reis door België zodanig te beschrijven, dat we van het tegendeel overtuigd raken. Het weer was in de wintermaanden van 2007 allesbehalve tropisch, maar hevige regenbuien en ijskoude temperaturen leveren ook een prachtig plaatje op. En wat betreft het avontuur, als we de auteur mogen geloven verschaft de verwarrende bewegwijzering op de Belgische wegen de nodige uitdaging voor buitenlandse bestuurders. Bovendien zorgen de ontelbare

verschillende dialecten, die door inwoners uit nabijgelegen dorpen al niet meer worden verstaan, de vele verschillende biersoorten en vele regionale gerechten voor een prachtig 'exotisch' kader voor dit verhaal. Van Eijkeren beschrijft met veel humor de reis die hij in de winter van 2007 maakte. Hij probeert te achterhalen wat 'België' is: hoe het zit met de verschillende gemeenschappen, de typisch Belgische gewoonten, de eetcultuur, de geschiedenis, enz.? Met als overkoepelend doel de vraag te beantwoorden 'wat maakt de Belg tot Belg?' Hiervoor spreekt hij met een aantal bekende en minder bekende Belgen die hij op zijn reis, door Duitstalig, Franstalig en Nederlandstalig België tegenkomt. Hoewel hij zich verbaast over de

gespletenheid van het land, de grote verschillen binnen het zeer kleine land en de schijnbare onverschilligheid van de Belgen zelf, komt hij toch de conclusie dat België 'Het beste land ter wereld' moet zijn. Dit boek is interessant voor iedereen die meer wil weten over 'Het Grote Probleem' van België, zonder zich te willen verdiepen in ingewikkelde juridische, technische verhandelingen over de ontstaansgeschiedenis van het land. Het geeft een treffende beschrijving door de ogen van een buitenstaander. Voor iedereen die al langere of kortere tijd in België verbleef, is het boek een feest der herkenning. Maar ook voor Belgen zelf, zal het interessant zijn hun land beschreven te zien door de ogen van iemand die niet van tevoren 'aangetast' is door een teveel aan kennis of ervaring met de strijd tussen de gemeenschappen, maar met een open blik een kijkje komt nemen in 'Het beste land ter wereld'. (M.P.)